

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Lehké, Ph.D., a soudců Mgr. Václava Trajera a JUDr. Petra Černého, Ph.D., v právní věci **žalobců: a) Ing. M. Z.**, nar. „X“, bytem „X“, **b) Ing. M. Z.**, MBA, nar. „X“, bytem „X“, **c) Mgr. Ing. J. P.**, nar. „X“, bytem „X“, **d) Ing. L. T.**, nar. „X“, bytem „X“, **e) JUDr. S. H.**, nar. „X“, bytem „X“, **f) Bc. J. J.**, nar. „X“, bytem „X“, **g) Ing. S. D.**, nar. „X“, bytem „X“, **h) Ing. F. K.**, nar. „X“, bytem „X“, **ch) Mgr. Ing. J. Š.**, nar. „X“, bytem v Ús“X“, **i) RNDr. Z. K.**, nar. „X“, bytem „X“, **j) Ing. J. K.**, nar. „X“, bytem „X“, **k) Ing. Z. Š.**, nar. „X“, bytem „X“, **l) Ing. J. F.**, nar. „X“, bytem „X“, **m) Ing. K. M.**, nar. „X“, bytem „X“, **n) Ing. P. S.**, nar. „X“, bytem „X“, **o) Ing. P. L.**, nar. „X“, bytem „X“, **p) Ing. I. J.**, nar. „X“, bytem „X“, **c) Mgr. Ing. Š. H.**, nar. „X“, bytem „X“, **q) Mgr. R. S.**, nar. „X“, bytem „X“, **r) Ing. M. S.**, nar. „X“, bytem „X“, zastoupených JUDr. Alešem Gerlochem, CSc., advokátem se sídlem v Praze 2, ul. Botičská č. p. 4, PSČ 128 00, proti **žalovanému: Krajskému úřadu Ústeckého kraje**, se sídlem v Ústí nad Labem, ul. Velká Hradební č. p. 3118/48, PSČ 400 02, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného,

t a k t o :

- I. Žaloba se z a m í t á .
- II. Žádný z účastníků řízení n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci se společnou žalobou na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného Krajského úřadu Ústeckého kraje, která byla podána jejich společným právním zástupcem u zdejšího soudu dne 2. 3. 2015, domáhali, aby soud vyslovil, že: *[ž]alovaný je povinen zdržet se nezákonného zásahu do práv žalobců spočívajícího v poskytnutí informací V. B., nar. „X“, bytem „X“, požadovaných v jeho žádosti podané žalovanému dne 27. 10. 2014.*

V žalobě uvedli, že V. B., žadatele o poskytnutí informací, považují za osobu zúčastněnou na řízení, když ten se žádostí o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“), obrátil dne 27. 10. 2014 na žalovaného s požadavkem na získání informací o tom, jaký plat a jaké odměny pobírali v letech 2010 až 2014 vedoucí jednotlivých odborů žalovaného, poradci hejtmána, náměstků a radních a ředitel žalovaného, čili informace o platech a odměnách žalobců. Z této skutečnosti pak žalobci dovozují svoji aktivní legitimaci k podání předmětné zásahové žaloby dle ust. § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť je zjevné, že pokud by žalovaný vyhověl žádosti o poskytnutí informací, o čemž se nevydává žádné rozhodnutí, žalobci by neměli jiný prostředek k ochraně svého práva na soukromí. Dále žalobci uvedli, že přípustnost podání předmětné zásahové žaloby opírají o závěry obsažené v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008 – 98, o tom, že smyslem a účelem soudní ochrany před nezákonným jednáním veřejné správy je poskytnout jednotlivci účinný prostředek obrany, který musí dokázat nezákonnému jednání či postupu zabránit. Z toho žalobci dovozují možnost bránit se poskytnutí informací, tedy zásahu pro futuro, a nikoliv až v době, kdy by informace byla poskytnuta žadateli a současně by se stala rovněž zcela veřejně přístupnou a zásah do soukromí žalobců by nastal a nešel by již odčinit.

V návaznosti na to žalobci namítli, že poskytnutím žádaných informací by došlo k zásahu do ústavně zaručeného práva na ochranu soukromí žalobců ve smyslu čl. 10 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), ačkoliv je žalobcům znám rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, č. j. 8 As 55/2012 – 62. Žalobci totiž vycházejí z toho, že soudní rozhodnutí v českém právu nemají precedenční závaznost a jsou závazná jen inter partes. Erga omnes taková rozhodnutí působí pouze silou přesvědčivosti své argumentace, a proto je možné přednést vlastní ucelené, logické, racionální a přesvědčivé argumenty, na základě nichž lze dospět k jiným závěrům, než v judikatuře již vysloveným. Dle názoru žalobců rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém rozsudku ze dne 22. 10. 2014 nezohlednil řadu argumentů, které by vedly k závěru, že informace o platových poměrech nemají být dle informačního zákona poskytovány. Údaje o platových poměrech jednotlivců jsou nepochybně údaji soukromé povahy, které mají být chráněny před zveřejňováním, a to nejen z pohledu ochrany soukromí, nýbrž i z pohledu ochrany před negativními vlivy na pracovněprávní vztahy (vliv na kariérní postup, přetahování zaměstnanců apod.).

Dále žalobci uvedli, že žalovaný již dvěma svými rozhodnutími odmítl požadované informace poskytnout, ovšem Ministerstvo vnitra, jakožto nadřízený orgán žalovaného, dvakrát tato odmítavá rozhodnutí zrušilo, když vycházelo ze závěrů obsažených v rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, s tím, že požadované informace je třeba žadateli bez dalšího poskytnout.

Žalobci však kategoricky nesouhlasí se závěry rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014 o tom, že ust. § 8b informačního zákona dopadá na informace o platových poměrech (příjmech) zaměstnanců veřejné správy, když povinný subjekt není objektivně schopen v případě platových poměrů žadateli poskytnout informace o tom, za jakých podmínek a k jakému účelu byly příjmy z pracovního poměru (plat, odměny, osobní příplatky apod.) poskytnuty, neboť kritéria účelu a podmínek nedávají žádný smysl

u platových poměrů. Navíc žalobci jsou přesvědčeni o tom, že pokud by bylo úmyslem zákonodárce umožnit komukoliv přístup k jakémukoliv údaji o jakémkoliv složce platu vypláceného z veřejných prostředků, pak mu jistě nic nebránilo, aby tak zákonodárce explicitně učinil. Pokud se tak nestalo, žalobci nevidí žádný důvod, aby na základě nejasného zákonného ustanovení strpěli zásah do svého základního ústavně zaručeného práva na ochranu soukromí, když v případě pochybností je třeba rozhodnout ve prospěch ochrany takového práva. K tomu žalobci doplnili, že ani historický výklad nepřináší oporu pro závěr, že smyslem ust. § 8b informačního zákona bylo umožnit přístup k údajům o platových poměrech zaměstnanců veřejné správy. Nejednoznačnost úpravy v podobě ust. § 8b informačního zákona dle žalobce dokládá rozsáhlá judikturní činnost Nejvyššího správního soudu k výkladu tohoto ustanovení. Ve vztahu k prostředkům vypláceným jinými veřejnými institucemi, než jsou státní orgány a orgány územní samosprávy, když jen o nich pojednává čl. 17 odst. 5 Listiny, se dle žalobců nelze dovolávat práva na informace jakožto ústavního průlomu do práva na ochranu soukromí, ovšem rozšířený senát Nejvyššího správního soudu tak činí v rozsudku ze dne 22. 10. 2014. Vedle toho žalobci podotkli, že sám rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 22. 10. 2014 zároveň dovozuje, že v jednotlivých případech je možno dospět k závěru, že informace o platových poměrech nemusí být poskytnuty, a to na základě testu proporcionality, popř. z jiných důvodů.

Žalobci s ohledem na právě uvedené mají za to, že i v jejich případě by bylo možné požadované informace poskytnout pouze tehdy, pokud by převážil veřejný zájem na poskytnutí informací nad zájmem na ochranu soukromí na základě provedeného testu proporcionality. Ministerstvo vnitra a žalovaný ovšem odmítají provést v případě žalobců test proporcionality ve smyslu rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, který by zahrnoval kritérium vhodnosti, kritérium potřebnosti a kritérium závažnosti kolidujících práv. Ke kritériu vhodnosti žalobci podotkli, že neexistuje ústavně zaručené právo na informace o platových poměrech jednotlivců, když existuje pouze právo na informace o činnosti orgánů státu a orgánů územních samosprávních celků, přičemž je otázkou, zda je potřebné kontrolovat potencionálně každého jednotlivého zaměstnance jen z důvodu podezření, že v některých případech může docházet k excesům. Ke kritériu potřebnosti žalobci zmínili, že kritéria pro určení jejich platových poměrů plynou z právních předpisů, takže stačí poskytnout podle okolností údaje jen o tom, na základě jakých zákonných kritérií (pracovní zařazení, platová třída apod.) je příjem zaměstnance určen. Ke kritériu závažnosti kolidujících práv žalobci podotkli, že již rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 22. 10. 2014 připustil, že veřejnost má určitou obecnou povědomost o platových poměrech ve veřejné sféře. Proto dle žalobců není žádný zásadní důvod pro prolomení práva na ochranu soukromí, když informace o platových poměrech nejsou zcela utajené, neboť jsou určovány na základě veřejně přístupných právních předpisů. Vedle toho žalobci k testu proporcionality jako takovému, jak jej nastínil Nejvyšší správní soud, namítli, že Nejvyšší správní soud nezvážil i jiné alternativy, které by umožňovaly dosáhnout naplnění práva na informace, aniž by se s velkou intenzitou dotkly práva na ochranu osobnosti, když nebylo bráno v potaz, že již jednou poskytnutá informace musí být zveřejněna způsobem umožňujícím dálkový přístup. Dle žalobců tak Nejvyšší správní soud neprovedl test proporcionality, nýbrž test racionality, který je zaměřen pouze na zjištění, zda zvolené opatření je rozumné, třebaže není nejefektivnější. Navíc test proporcionality nemusí vždy vést k jednoznačnému závěru o nutnosti poskytnutí informací či o nutnosti naprostého odmítnutí žádosti o informace, jak dovodil Nejvyšší správní soud, když dle žalobců může

dojít k jakémusi průniku obou závěrů, a to v tom smyslu, že je vhodné informaci poskytnout, avšak nikoli v požadované míře (např. v konkrétních číslech) s odkazem na již zveřejněné informace ve smyslu ust. § 6 informačního zákona. Požadované informace mohou být např. volně přístupné v registru oznámení o činnostech, oznámení o majetku a oznámení o příjmech a darech a závazcích, a to na základě informací poskytovaných dotčenými osobami ve smyslu ust. § 10 a ust. § 11 zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů, jako tomu je u mnoha žalobců. Navíc výše a skladba platových poměrů žalobců jakožto zaměstnanců veřejné správy je odvozena z právních předpisů, které regulují jednotlivé složky příjmů, takže nejsou určeny úvahou povinných subjektů, jako tomu je v případě poskytování veřejných prostředků např. příjemcům dotací, subjektům realizujícím veřejné zakázky apod. Vedle toho účel poskytnutí informace by mohl být naplněn i tím, že žadateli o informace bude sděleno, které právní předpisy mzdové či platové prostředky včetně osobních příplatků, příplatků za vedení atd. upravují, do jaké platové třídy ta která dotčená osoba spadá, v situaci, kdy nejsou důvodné pochybnosti o porušování předpisů o odměňování dotčených osob.

Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 22. 10. 2014 sice hovoří o možnosti dotčených osob podat zásahovou žalobu dle ust. § 82 s. ř. s. až poté, kdy je informace žadateli poskytnuta, ovšem žalovaný oproti Nejvyššímu správnímu soudu a Ministerstvu vnitra zastává názor, že ústavně konformní interpretace a aplikace ust. § 82 a násl. s. ř. s. by měla odůvodňovat závěr o přípustnosti zásahové žaloby ještě před tím, než povinný subjekt žadateli informaci poskytne.

Dále žalovaný uvedl, že do doby vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2011, č. j. 5 As 57/2010 – 79, vycházel z přesvědčení, že ust. § 8b informačního zákona nedopadá na příjmy zaměstnanců kraje. V době po vydání dotčeného rozsudku při posuzování žádosti o poskytnutí informací o platech pak na základě doporučení Ministerstva vnitra a Úřadu pro ochranu osobních údajů žalovaný vyřizoval žádosti dle výsledku testu proporcionality, přičemž po vydání rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014 se v rámci posuzování žádosti Vojtěcha Blažka o poskytnutí informací podané žalovanému dne 27. 10. 2014 žalovaný dosud marně pokoušel podrobit kritice rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, a to ve svých třech rozhodnutích po sobě postupně vydávaných, naposledy ze dne 3. 3. 2015, jimiž žádost o poskytnutí informací byla odmítána. Ovšem Ministerstvo vnitra jakožto nadřízený orgán žalovaného svými třemi postupně vydanými rozhodnutími tato odmítavá rozhodnutí zrušilo, naposledy tak učinilo dne 7. 4. 2015, s tím, že ve vztahu k novému projednání dotčené žádosti pro žalovaného vyslovil závazný právní názor, dle něhož má žalovaný poskytnout žadatelem požadované informace.

Žalovaný se tak nachází v obtížné situaci, když u něj přetrvávají pochybnosti o správnosti názoru vyhovět dotčené žádosti o poskytnutí informací a když je zároveň vázán při novém projednání právním názorem nadřízeného správního orgánu, navíc když vyřízení žádosti o poskytnutí informací nemůže ani přerušit pro předběžnou otázku dle ust. § 64 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), z důvodu výluky užití správního řádu dle ust. § 20 odst. 4 informačního zákona.

Při ústním jednání před soudem konaném dne 20. 5. 2015 právní zástupce žalobců setrval na všech žalobních tvrzeních a požadoval, aby soud žalobě vyhověl. Předně zdůraznil, že žaloba byla podána přípustně, když současná právní úprava obsažená v informačním zákonu a potažmo ve správním řádu neposkytuje dostatečnou ochranu žalobcům, v důsledku čehož jim zbývá jen ochrana cestou zásahové žaloby v rámci správního soudnictví. Dále zdůraznil, že rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém rozsudku ze dne 22. 10. 2014 provedl přespříliš extenzivní výklad ust. § 8b informačního zákona, přičemž vedle toho nelze přehlédnout i skutečnost, že i přes tento extenzivní výklad ze závěrů rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu plyne jistá výjimka z poskytování informací o platových poměrech zaměstnanců veřejného sektoru. Vedle toho podotkl, že v daném případě Ministerstvo vnitra, jakožto nadřízený orgán žalovaného, zaujalo v zásadě shodný právní názor jako rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, který je pro žalovaného závazný, když byl promítnut do jeho rozhodovací činnosti o prvostupňových rozhodnutích žalovaného, s čímž žalobci nemohou souhlasit. Žalobci mají za to, že soudní ochrana cestou žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, jak ji nastínil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 22. 10. 2014, tedy její podání v podobě tzv. určovací zásahové žaloby až po poskytnutí informací, přináší v praxi žalobcům nulovou ochranu. Dále uvedl, že žalobci jsou přesvědčeni o nesprávné interpretaci ust. § 8b informačního zákona ze strany rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, která je obsažena v jeho rozsudku ze dne 22. 10. 2014, přičemž mají za to, že toto ustanovení by mělo být interpretováno odlišně, a to tak, že dané ustanovení nedopadá na informace o platových poměrech zaměstnanců ve veřejném sektoru, tedy včetně žalobců. Pokud by informace o platových poměrech měly být přeci jen poskytovány na základě ust. § 8b informačního zákona, tak žalobci mají za to, že toto ustanovení se na ně v daném případě nevztahuje, a to s ohledem na provedený test proporcionality, což ostatně již správně dovodil i žalovaný.

Při též ústním jednání před soudem pověřený pracovník žalovaného setrval na svém stanovisku obsaženém v písemném vyjádření k žalobě. K žalobě předně uvedl, že s ohledem na okolnosti daného případu a relevantní právní úpravu považuje její podání za přípustné, když Ministerstvo vnitra, jakožto nadřízený orgán žalovaného, svými opakovanými rozhodnutími žalovaného zavazuje požadované informace poskytnout. Žalovaný se však neztotožňuje s právním náhledem na věc, jaký má Ministerstvo vnitra a potažmo rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, který vyslovil v rozsudku ze dne 22. 10. 2014. K tomu doplnil, že v daném případě má žalovaný obavy ze zneužití informací žadatelem o jejich poskytnutí s ohledem na předchozí negativní zkušenost s tímto žadatelem.

Předmětnou žalobu na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného soud posoudil podle části třetí třetího dílu hlavy druhé s. ř. s. Žalobou na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu se podle § 82 odst. 1 s. ř. s. může každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, domáhat ochrany proti takovému zásahu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný. Podle ust. § 87 odst. 1 s. ř. s. platí, že soud o této žalobě rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; pokud soud rozhoduje pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu. Podle ust. § 87 odst. 2 s. ř. s. platí, že soud rozsudkem určí, že provedený zásah byl nezákonný, a trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování, zakáže správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před

zásahem. Žalovaným je pak podle ust. § 83 s. ř. s. správní orgán, který podle žalobního tvrzení zásah provedl.

Žaloba podaná podle ust. § 82 s. ř. s. je institutem, který má poskytnout ochranu každému před nezákonným jednáním správního orgánu, přičemž zákon neobsahuje definici nezákonného zásahu správního orgánu. Soudní řád správní vymezuje zásah jen velmi obecně a široce, neboť pod pojem zásahu spadá velké množství faktických činností správních orgánů, k nimž jsou různými zákony oprávněny. Pojmovým znakem těchto faktických činností je to, že se jedná o úkony neformální, pro které mohou a nemusí být stanovena pravidla např. omezení osobní svobody, donucení k opuštění určitého místa, útok proti tělesné integritě, donucení něco konat nebo něčeho se zdržet. Jedná se tedy o úkony, které nejsou v podobě rozhodnutí, avšak přesto jsou závazné pro osoby, vůči nimž směřují, a to na základě jak písemného tak i faktického pokynu či příkazu.

Dále soud uvádí, že již v úvodu odůvodnění rozsudku bylo zmíněno, že žalobci se předmětnou žalobou na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného domáhají, aby soud žalovanému zakázal poskytnout informace Vojtěchu Blažkovi, které byly požadovány v jeho žádosti o poskytnutí informací podané žalovanému dne 27. 10. 2014, tedy informace o tom, jaký plat a jaké odměny pobírali v letech 2010 až 2014 vedoucí jednotlivých odborů žalovaného, poradci hejtmána, náměstků a radních a ředitel žalovaného.

Před přikročením meritorního projednání žaloby se soud zabýval tím, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že jsou splněny všechny.

Z hlediska splnění podmínek řízení soud předně uvádí, že žaloba byla nejenže podána v zákonem stanovené lhůtě, nýbrž i všechny žalobce shledal aktivně legitimované k podání předmětné žaloby, neboť požadované informace se týkaly platů a odměn všech žalobců, kteří byli v letech 2010 až 2014 zaměstnanci žalovaného v pozici vedoucích jednotlivých odborů žalovaného, poradců hejtmána, náměstků a radních a ředitele žalovaného. Z pohledu informačního zákona se tedy jedná o tzv. ostatní osoby, které jsou dotčenými osobami ve smyslu ust. § 4 odst. 4 správního řádu, neboť by mohly být poskytnutím informací dotčeny. Pro závěr soudu o tom, že všem žalobcům svědčí aktivní legitimace, byl pak určující názor rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu obsažený v jeho již výše citovaném rozsudku ze dne 22. 10. 2014, č. j. 8 As 55/2012 – 62, který je publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 3155/2015 a také na www.nssoud.cz, o tom, že vůči poskytnutí informací se může dotčená osoba bránit zásahovou žalobou podanou v intencích ust. § 82 a násl. s. ř. s., když úkon povinného subjektu spočívající v poskytnutí informací nemá povahu „rozhodnutí“ ve smyslu ust. § 65 odst. 1 s. ř. s., ale „zásahu“ ve smyslu ust. § 82 s. ř. s. Dále soud uvádí ve vztahu ke splnění podmínek řízení, že podání předmětné zásahové žaloby vyhodnotil jako přípustné i z hlediska dikce ust. § 82 s. ř. s. Je sice pravdou, že konstrukce zásahové žaloby dle ust. § 82 a násl. s. ř. s. je obecně vystavěna na tom, že jejím účelem je buď zamezení nezákonného jednání správního orgánu, nebo určení, že správní orgán se dopustil nezákonného jednání. Touto restriktivní optikou by ovšem z pohledu informačního zákona byl efekt ochrany zásahových žalob při poskytování informací v praxi nulový, když v úvahu by přicházela díky jednorázovosti poskytování informací pouze tzv. určující zásahová žaloba, tj. žaloba na určení, že poskytnutí informací bylo nezákonné, poskytující tedy ochranu pouze následnou - aposteriorní, navíc v rovině pouze satisfakční pro dotčené osoby, neboť žadatel o informace již žádané informace získal a případné nezákonné poskytnutí informací již nelze odčinit, jako by k jejich nezákonnému poskytnutí vůbec

nedošlo, neboť informace žadatel nejenže již získal do sféry svého vlivu, ale poskytnuté informace se stávají zcela veřejně přístupnými s ohledem na striktní dikci ust. § 5 odst. 3 informačního zákona, dle které platí, že již jednou k žádosti poskytnutá informace musí být zveřejněna způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Na základě právě učiněných úvah má soud za to, že žaloba na ochranu před nezákonným zásahem, který spočívá v poskytnutí informací v režimu informačního zákona o žalobci, jakožto dotčené osobě, je přípustná i v případě, že ji žalobce podal před uskutečněním tvrzeného zásahu, tj. před poskytnutím informace žadateli povinným subjektem. To byl i případ žalobců, a proto soud shledal podání předmětné zásahové žaloby, v níž se domáhají předchůdné – apriorní – ochrany před údajným nezákonným poskytnutím informací, přípustné při provedení ústavně konformní interpretace a aplikace ust. § 82 a násl. s. ř. s. Při učinění tohoto závěru soud bral v potaz i skutečnost, že ani případná občanskoprávní žaloba na ochranu osobnosti podaná žalobci v intencích ust. § 82 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, není ze své podstaty schopna žalobcům poskytnout účinnou soudní ochranu. Daná žaloba totiž umožňuje poskytnout pouze soudní ochranu následnou – aposteriorní, neboť dopadá výhradně na situace, kdy již došlo k poskytnutí požadovaných informací, a to s ohledem na dikci ust. § 82 odst. 1 citovaného zákona, dle které platí, že „(č)lověk, jehož osobnost byla dotčena, má právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek“. Jediným účinným prostředkem k ochraně práv žalobců za daného skutkového stavu tak byla předmětná zásahová žaloba podaná dle ust. § 82 a násl. s. ř. s.

V návaznosti na právě uvedené závěry soud poznamenává, že judikatura správních soudů včetně Nejvyššího správního soudu v současné době začíná dovozovat, že správní žaloby týkající se práva na poskytnutí informací v režimu informačního zákona vyžadují specifický přístup soudů při zkoumání podmínek řízení z hlediska s. ř. s., neboť díky svébytné právní úpravě obsažené v informačním zákoně, která nemá přílišnou kompatibilitu se správním řádem a s. ř. s., jedinečně tento specifický přístup v podobě ústavně konformní interpretace a aplikace jednotlivých ustanovení s. ř. s. zaručuje poskytnutí účinné soudní ochrany (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2015, č. j. 6 As 113/2014 – 35, nebo rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 4. 2014, č. j. 10 A 18/2014 – 52, které jsou dostupné na www.nssoud.cz).

Dále soud považuje za potřebné zmínit, že žalobci v předmětné zásahové žalobě označili žadatele o poskytnutí informací, tedy V. B., za osobu zúčastněnou na tomto soudním řízení ve smyslu ust. § 34 odst. 1 s. ř. s. Žalobci by však měli mít na paměti, že institut osoby zúčastněné na řízení se s ohledem na své vymezení provedené zákonodárcem v ust. § 34 odst. 1 s. ř. s. může vyskytovat v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu a také v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, nikoliv i v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu. To ostatně judikturně potvrdil i Nejvyšší správní soud ve svém dosud nepřekonaném rozsudku ze dne 2. 10. 2008, č. j. 3 Aps 5/2008 – 282, který je dostupný na www.nssoud.cz a v němž bylo vysloveno, že *[v] řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu (§ 82 a násl. s. ř. s.) je účast osoby zúčastněné na řízení z povahy věci vyloučena*. Proto soud s ohledem na právě uvedené skutečnosti soudní řízení o předmětné zásahové žalobě vedl toliko se žalobci a žalovaným bez osob zúčastněných na řízení, včetně V. B.

Z hlediska meritorního posouzení žaloby, kdy soud toto posouzení provedl na základě skutkového a právního stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí, a to s poukazem na ust. § 87 odst. 1 věta před středníkem s. ř. s., jsou pro daný případ klíčové závěry obsažené rovněž v již výše citovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2011, č. j. 5 As 57/2010 – 79, který je dostupný na www.nssoud.cz, na nějž navázal a lehce jej korigoval již výše citovaný rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, když soud neshledal, že by jejich závěry byly překonány, a zároveň soud neshledal jediný důvod, proč by se měl od jejich závěrů podstatných pro meritorní posouzení věci jakkoliv odchýlit.

V rozsudku ze dne 27. 5. 2011 Nejvyšší správní soud vyslovil, že: „[z]aměstnanec, jemuž je odměna za práci (plat) vyplácena z veřejných rozpočtů, je příjemcem veřejných prostředků podle § 8b odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Informace o konkrétní odměně takového konkrétního zaměstnance, a to včetně její výše, je proto povinný subjekt povinen poskytnout v rozsahu vymezeném § 8b odst. 3 citovaného zákona“. A v rozsudku ze dne 22. 10. 2014 rozšířený senát Nejvyššího správního soudu jednak vyslovil, že: „[i]nformace o platech zaměstnanců placených z veřejných prostředků se podle § 8b zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, zásadně poskytují“, a jednak vyslovil, že: „[p]ovinný subjekt neposkytne informace o platu zaměstnance poskytovaném z veřejných prostředků (§ 8b zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím) jen výjimečně, pokud se tato osoba na podstatě vlastní činnosti povinného subjektu podílí jen nepřímo a nevýznamným způsobem a zároveň nevystávají konkrétní pochybnosti o tom, zda v souvislosti s odměňováním této osoby jsou veřejné prostředky vynakládány hospodárně“.

Pro vyhodnocení legitimity a legálnosti požadavku žadatele o poskytnutí informací je tak určující, zda žalobci jsou zaměstnanci, jimž je žalovaným vyplácen plat a odměna za jejich pracovní činnost z veřejných prostředků, či nikoliv, a zda se žalobci na podstatě vlastní činnosti žalovaného podílejí jen nepřímo a nevýznamným způsobem a zároveň nevystávají konkrétní pochybnosti o hospodárném vynakládání veřejných prostředků v podobě jejich odměňování za jejich pracovní činnost, či nikoliv.

V daném případě mezi účastníky nebylo žádného sporu o tom, že žalobci jsou zaměstnanci žalovaného, jenž jim vyplácí či v rozhodné době vyplácel plat a odměnu za jejich pracovní činnost z veřejných prostředků, když žalovaný hospodaří s veřejnými prostředky. Dále mezi účastníky nebylo žádného sporu ohledně toho, že všichni žalobci na podstatě vlastní činnosti žalovaného se nepodílejí jen nepřímo a nevýznamným způsobem, když u žalovaného zastávají řídicí funkce. Ostatně sami žalobci uvádějí, že u žalovaného pracují v pozicích vedoucích jednotlivých odborů žalovaného, poradců hejtmana, náměstků a radních a ředitele žalovaného. Tomu pak odpovídá i výše předestřený závěr soudu o aktivní legitimitaci žalobců v předmětném soudním řízení. Za daného stavu tak ztrácí na významu, zda rovněž vystávají konkrétní pochybnosti o tom, zda v souvislosti s odměňováním žalobců jsou veřejné prostředky vynakládány hospodárně, či nikoliv, když tento aspekt je třeba brát v potaz výlučně u zaměstnanců žalovaného, kteří se na podstatě vlastní činnosti žalovaného podílejí jen nepřímo a nevýznamným způsobem, což není případ žalobců.

Za daného skutkového stavu a výše nastíněné judikatury Nejvyššího správního soudu nezbylo než uzavřít, že žalovaný má povinnost podle ust. § 8b informačního zákona poskytnout na základě žádosti V. B. podané žalovanému dne 27. 10. 2014 informace o platech a odměnách žalobců. Je tomu tak proto, že v daném případě žadatel předmětnou žádostí žádal

výhradně o informace, které mají povinné subjekty podle informačního zákona a judikatury Nejvyššího správního soudu poskytovat a na jejich poskytnutí mají žadatelé nárok. V daném případě žalobci proto sice mohou subjektivně pociťovat, že poskytnutím informací o jejich platu a odměnách, které jim byly poskytnuty žalovaným, dojde do zásahu jejich práv, nicméně se jedná o zásah zákonný. Z tohoto důvodu soud neshledal, že by se poskytnutím informací o platech a odměnách žalobců, kteří byli v letech 2010 až 2014 řídicími pracovníky žalovaného, dopustil žalovaný nezákonného zásahu vůči všem žalobcům. Proto soud žalobu neshledal důvodnou a ve výroku rozsudku ad I. ji podle ust. § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl.

Současně v souladu s ust. § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. soud ve výroku rozsudku ad II. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobci neměli ve věci úspěch a žalovaný náhradu nákladů řízení neuplatnil a navíc mu žádné náklady nad rámec úřední činnosti ani nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Ústí nad Labem dne 20. května 2015

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D. v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová